SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1860. **Zondag 2 December** **No. 49.**

PARAMARIBO, den 1 December 1860.

De Koloniale Stoomboot *Nickerie* is ll. Woensdag van de reis naar de *Marowijne* alhier teruggekeerd, met de vroeger derwaarts vertrokken Gouvernements-Commissie. — Deze Commissie moet in hare zending volkomen geslaagd zijn, zoodat de *Boni-negers* van hunne cijnsbaarheid aan de *Aucaners* zijn ontheven en zich voortaan aan de *Beneden Marowijne* zullen vestigen, — Twee dezer Boschnegers zijn met de Commissie hier gekomen.

NIEUWSTIJDINGEN.

Terwijl men te Turijn een aanval van Oostenrijk op Sardinie als eene nagenoeg zekere en aanstaande gebeurtenis tegemoet ziet, zegt de *Morning Post*, Lord Palmerston's orgaan, in de hoofdzaak overeenstemmende met de ministeriele dagbladen van Parijs, hetgeen volgt: Men verneemt nu bepaaldelijk, dat Oostenrijk niet voornemens is gewapenderhand tusschen beide te komen om den voortgang der ondernemingen van Koning Victor Emanuel te stuiten of hem zijne veroveringen weder te ontwringen. Eenigen tijd geleden werd reeds door Oostenrijk verklaard, dat het geen zoodanig voornemen had; doch deze verklaring vond destijds geen onvoorwaardelijk geloof; het werd toen zeer waarschijnlijk geacht, dat het Oostenrijksche gouvernement, rekenende op de medewerking van Lamoricière, op de vereeniging van het Pauselijke en het Napelsche leger en op vernietiging van Garibaldi's krijgsvolk door de reguliere legers der Bourbons, zich zou laten verleiden, om nogmaals eenen veldtogt te wagen en eene poging tot herwinning der ijzeren kroon van Lombardije te doen. Doch in de laatste vijf weken is de verhouding tusschen Oostenrijk en Sardinie grootelijks veranderd. De nederlaag van Lamoricière, de val van Ancona, het bezetten van het meerendeel van het Pauselijke grondgebied door de Sardinische troepen, de zege van Garibaldi aan den Volturno, het hopelooze van eenen strijd voor de zaak van den Koning van Napels, de zekerheid dat de dagen van de dynastie der Bourbons geteld zijn, al deze gewigtige feiten zijn door het Oostenrijksche gouvernement in overweging genomen, en de voorzigtigheid heeft de overwinning over den hartstogt behaald. Men moet nu onderstellen, dat de reis van den generaal Benedek en van de aartshogen Albert en Wilhelm, met de maatregelen tot verwering, welke in het Venetiaansche genomen worden, in verband staat, eer dan met plannen van aanval.

— Een Amerik. blad verhaalt, dat de Prins van Wallis te Détroit, vooral door de aldaar gevestigde Ieren, met de grootste geestdrift werd begroet. Toen de Prins zich reeds in den spoortrein bevond om Détroit te verlaten, zag men een Ier, die zijne gevoelens op de uitzinnigste wijze lucht gaf, en eindelijk onder het zwaaijen van zijn hoed uitriep: „Voor den ...... kom over vier jaren terug en wij maken u tot president!" De Prins kon zijn lachlust ter naauwernood bedwingen.

— Een brief in den *Times* geschreven door den admiraal Sartorius, dringt andermaal bij de regering aan op het bouwen van stoomrammen. Een enkel ramschip, zegt de admiraal, kan met zijn voorsteven in eenige minuten zooveel verwoesting aanrigten, als verscheiden gewone oorlogschepen bezwaarlijk in eenige dagen zouden kunnen te weeg brengen. Een ram kan bij nacht tot midden onder eene vloot dringen, twee of drie schepen in den grond stooten en de overigen uiteen drijven, of ook eene haven, bij voorbeeld Cherburg, aan den eenen kant binnenloopen en aan het andere einde weder verlaten, na cenige der voor anker liggende vaartuigen in den grond geboord en de overige door zijne brandwekkende projectilen in vlam gezet te hebben. De stoomrammen moeten aan beide uiteinden gelijken vorm hebben (ik zoude van oordeel zijn, dat aan de beide einden een schroef en roer en in het midden schepraderen voor de dienst in het kanaal geplaatst worden), opdat zij onverschillig met voor- of achtersteven op de vijandelijke vloot konden invaren en met dezelfde snelheid achteruit of vooruit zouden kunnen stoomen. Wanneer de aanval bij nacht werd ondernomen en met nedergelaten masten en geborgen zeilen, zoude geen vijand het ramschip kunnen zien, voordat hij den stoot gevoelde, terwijl schepen en huizen als uit een verborgen krater onder eene hagelbui van vernielend werptuig zouden worden bedolven. Verborgen binnen korte, dikke torens, van schietgaten voorzien, zou de bemanning van het ijzeren vaartuig beschut zijn tegen entering, terwijl uit die schietgaten eene massa kokend water over den vijand, die dit waagde, zoude worden uitgestort en alzoo het nemen van den stoomram onmogelijk gemaakt.

Uit Napels meldt men aan het *Journal des Débats*, dat eenige jonge Engelschen van aanzienlijken huize, onder aangenomen namen een der fraaiste hotels der stad hebben betrokken, en van tot tijd gewapend met precisiegeweren, naar het leger vertrekken, om deel te nemen aan den strijd tegen de koninklijke troepen. Des avonds keeren die Engelschen terug naar hun hotel en tellen aan eene goed aangeregte tafel op, hoeveel stuks menschen zij hebben ter neder geschoten. Volgens den briefschrijver is het wel zeker, dat genoemde jonge lieden met echte Britsche onverschrokkenheid hun leven ieder oogenblik in de waagschaal stellen, maar is hun gedrag evenwel niet te regtvaardigen. Het regt om over zijn eigen leven te beschikken en tevens over dat van anderen, kan, volgens hem, alleen dan worden aangenomen, zoodra men gebonden is door de verpligtingen van den soldaat, of wanneer men strijdt voor de verdediging van vaderland, familie of godsdienst. Het denkbeeld om het treurig bedrijf van den oorlog te veranderen in eene vermakelijke jagtpartij moet ieder tegen de borst stuiten.

— Te Napels is eene inschrijving geopend met het doel, om aan Garibaldi een eeredegen aan te bieden. Op dien degen zullen de overwinningen vermeld staan door Garibaldi in het vorige jaar in Lombardije behaald, alsmede die, welke hij in het koningrijk der Beide Sicilien heeft bevochten. De wapens van Napels en Sicilie zullen in goud gedreven worden op den knop, die eene hand zal voorstellen, welke de ketens van Italie verbreekt; aan de zijden zal het volgende opschrift worden gegraveerd: „Aan den veldheer, dien geheel Italie hoog acht." De brillanten, smaragden en robijnen zullen zoodanig zijn gerangschikt, dat zij de Italiaansche driekleur voorstellen.

— Bij de jongste beraadslagingen van het Sardinische Parlement over het wets-ontwerp betreffende de inlijving van Sicilie, is door den Heer Cavour de meening bestreden, als zou Venetie tevreden zijn met het gedrag der Oostenrijksche regering. In deze omstandigheden is het misschien niet onbelangrijk den hoofd-inhoud van een brief mede te deelen, die uit Venetie door een Duitschen reiziger aan een bekend staatsman is gerigt. In de voornaamste plaats klaagt hij over de onverdragelijke maatregelen van toezigt, waaraan de vreemdelingen, vooral de Italianen, door de regering zijn onderworpen. Is men echter Duitscher dan vermindert dit, doch in dat geval is het wantrouwen der Venetianen des te grooter, die in ieder, die Duitsch spreekt of een Germaanschen tongval heeft, een Oostenrijkschen spion zien. Een vroeger bewoner van Piacenza, doch die thans in de nabijheid van Venetie woont, werd eene week lang op de grenzen teruggehouden tot de policie inlichtingen had ingewonnen of hij zich niet van de pas van een ander had bediend. Ook het leven der burgers verraadt op verschillende wijzen het wantrouwen omtrent de regering en nopens de toekomstige gebeurtenissen. Meer dan 200 welgestelde gezinnen hebben den zomer te ... ; om naar elders te vertrekken en zullen waarschijnlijk niet weder terugkeeren. Daardoor wordt den handel een gevoelige slag toegebragt, die reeds genoeg wordt bedreigd door het plan der Oostenrijksche regering, om op het eerste gevaar dat de stad mogt bedreigen, de ingangen tot de haven te verstoppen. Daartoe liggen reeds verscheidene oude vaartuigen met puin en zand geladen, geheel gereed. Men verzekert dan ook algemeen, niettegenstaande hetgeen door den Heer Cavour op 11 Oct. is verklaard, dat nog voor den winter een aanval van Sardinie mag verwacht worden. Daarenboven worden er aanhoudend oproepingen, geschriften onder allerlei valsche omslagen ingevoerd, en nog eenige dagen geleden hebben de douanen een vijftal balen aangehaald, waarin duizende zulke werkjes waren gepakt. Op den omslag las men echter: *De geschiedenis van den gelukzaligen Thomas van Aquino, enz.* Desniettegenstaande is men er ingeslaagd een groot aantal oproepingen, om hij „den grooten Koning Victor Emanuel" dienst te nemen, het land binnen te voeren. Er gaat geen dag voorbij zonder desertien van jonge lieden uit verschillende klassen, waartoe allerlei listen worden aangewend

---

BERTHA'S LEGAAT.

(*Vervolg en slot.*)

Verscheidene weken gingen voorbij en de Carr's waren niet gevonden, hoewel Constantine daartoe al het mogelijke had aangewend. Op zekeren avond hadden eenige zaken hem buiten de stad geroepen en hij keerde langs den naasten weg naar huis terug. De avond was lang reeds gevallen en er viel een koude doordringende regen, welke Constantine aan den bewusten winter avond herinnerde.

De straten die hij doorging waren slecht verlicht. Hier en daar bevond zich echter een winkel en uit een dier winkels kwam eene vrouw schuchter aanloopen. Het gazlicht uit den winkel bescheen haar gelaat ten volle en de gedaante van jufvrouw Carr stond voor hem. Eenige oogenblikken stond hij als diep getroffen stil en had de vrouw die ijlings voortspoedde, bijkans uit het gezigt verloren, alvorens hij het besluit nam haar te volgen.

Er was waarlijk moed noodig om dit besluit te nemen. Want de vrouw zag er lijdend en kommervol uit, en hij was zeer beducht, om het verhaal te hooren, dat hem bij de ontmoeting te wachten stond. Zij was echter niet in den rouw; dit was ten minste een gunstig teeken.

De vrouw, die niet vermoedde dat zij gevolgd werd, sloeg eene nog donkerder steeg in, ging eene armoedige woning binnen, ijlde een bouwvallige trap op en kwam in een dakkamertje. „Hij wil mij niet borgen," sprak zij wanhopig, „en ik kan dit werk van avond niet tijdig genoeg afkrijgen om het geld er voor te ontvangen. Wat zullen wij doen? Karel, wat kunnen wij doen, en die arme schepsels schreijen van honger."

Een flaauw lamplicht brandde op de tafel, waarop eenig onvoltooid naaiwerk lag uitgespreid. Verder was er niets te zien, dan in een donkeren hoek een paar smeekende kinderkopjes.

„Zou het zonde zijn, groote zonde, om op dit goed," nier legde zij haar hand op het naaiwerk, „maar voor één avond wat geld te leenen?"

„Liefste, liefste, denk er niet aan." De stem klonk hol en zwak, maar ernstig; zij kwam uit een donkeren hoek der kamer. „Denk er niet aan, liefste. Wacht nog een weinig, beste vrouw. God zal uitkomst geven of Hij zal ons geduldig leeren te dragen. Hij is goed, liefste, — goed, wanneer Hij geeft en goed, wanneer Hij onthoudt. Laat ons op Hem vertrouwen. Hij zal ons niet geheel verlaten. Hij heeft beloofd: Ik zal u nabij zijn in den dag der benaauwdheid."

De luisterende — want de heer Constantine, die de vrouw gevolgd was, had staan luisteren — keerde haastig terug en den trap af. Hij herinnerde zich bij den bakkerswinkel een gaarkeuken te hebben gezien. In twee minuten was hij daar voor de deur.

De arme vrouw was uit hare geknielde houding opgerezen, het geschrei der kinderen was gestild, de kranke sprak van troost en hoop, en op dat oogenblik werden zij verrast door een geklop aan hunne deur.

„Dat is zeker niet voor ons bestemd," sprak de vrouw tegen een jongen, die de kamer binnentrad met eene groote mand gekookte spijzen, geheel klaar en toebereid. „Het is zeker eene vergissing."

„Is uw naam niet Carr?" vroeg de knaap.

„Ja, o ja, maar zij had geen eten besteld en zij kon het ook niet betalen."

„Wel mensch, dat behoeft ook niet; het is al betaald anders zou ik het niet gebragt hebben, waarlijk het is voor u bestemd en voor niemand anders, morgen zal ik de schotels terug komen halen. En —" voegde hij er bij: „gij moet morgen ochtend vóór tien ure niet uitgaan, want *hij* zal u een bezoek brengen."

„*Hij*? Wie?" vroeg jufvrouw Carr. Haar hart was te vol, zij kon weinig meer vragen dan een enkele lettergreep.

„*Wij*? wel de heer die het eten besteld heeft, en nu goeden avond zamen."

O! welk een gelukkige avond was dat.

— — — — — —

Behoeven wij hier nog iets bij te voegen? Moeten wij u nog mededeelen dat Bertha's legaat in de regte handen kwam?

Is het noodig u te verhalen dat de boetvaardige rijke man zijne boetvaardigheid betoonde, hoe vrede en voorspoed sinds dien avond op het arme huisgezin nederdalden, het brave huisgezin dat zwaar beproefd, maar niet geheel verlaten was, en hoe de geneeskundige hulp voor Bertha te vergeefs ingeroepen, hier een gelukkiger gevolg had?

Voortaan was de rijke koopman een ander mensch geworden, een beter, een liefderijker geest daalde in zijn hart.

En Bertha — de lieve Bertha, zij had niet te vergeefs geleefd, en was niet te vergeefs gestorven.

daar de policie gestrenge straffen tegen dit vergrijp heeft afgekondigd; zelfs de ouders zijn volgens die wet strafbaar. Ook verzekerde men, dat eenige dier deserteurs, op heeterdaad betrapt, door de troepen zijn gefusilleerd. Voorts wemelt de stad van soldaten en de troepenbewegingen duren nog steeds voort. Overigens hebben er allerlei geheime manifestatien plaats, die heden door de policie verboden, morgen door andere worden gevolgd. Zoo verkocht men eerst portretten van Verdi, die eigenlijk Victor Emanuel voorstelden, daarop droeg men hoeden in den vorm van die der bersaglieri en thans draagt men een snorbaard zoo als de Koning van Sardinie.

— De *Correspondencia Autografa* wederspreekt het gerucht, volgens hetwelk het spaansche gouvernement eene nota aan onderscheidene mogendheden zou hebben gerigt tot ondersteuning van het protest, hetwelk de Koning van Napels, bij zijn vertrek naar Gaëta, tegen de handelingen der revolutionnaire partij heeft uitgevaardigd. Volgens dat blad heeft het Madridsche kabinet zich bepaald tot eene verklaring aan het Katholijke Europa gerigt, inhoudende, „dat, zoo de Katholijke mogendheden met Spanje onderling overleg ter beëindiging van de beproevingen der kerk dienstig achtten, de Spaansche natie gezind was om zich met al hare krachten aan dat heilrijk denkbeeld aan te sluiten.

Sedert geruimen tijd wordt door Duitsche binnen- en buitenlandsche dagbladen de vraag behandeld: Is Oostenrijk in de jongst verloopen 10 jaren in welvaart gestegen of niet. Het blijkt hieruit, dat de dagbladen het door hen verdedigde stelsel niet zoo zonneklaar hebben kunnen bewijzen, dat tegenspraak onmogelijk is geworden. Het schijnt zelfs, dat men in de hoogste kringen ten dezen opzigte nog niet tot een volkomen helder en klaar begrip is gekomen. In de half officiele *Austria* wordt, wel is waar, met cijfers aangetoond, zoo het heeten moet, dat de welvaart des lands in de jongst verloopen tien jaren aanmerkelijk is gestegen, maar de niet minder half *Oest. Zeit.* zegt dat pauperismus in den ganschen omvang van den staat is toegenomen, en voegt ten overvloede aan hare redenering toe het rapport eener kamer van koophandel uit het zuiden des lands, waarin gelezen wordt, dat de klagten over het te hoog opgevoerde belastingstelsel zoo algemeen en zoo gegrond zijn geworden, dat zelfs de hardvochtigste ontvanger der belastingen, er door geroerd moet worden.

INGEZONDEN.

EUROPESCHE KOLONISATIE EN VRIJE LANDBOUW IN SURINAME.

(*Vervolg.*)

Men bouwe dus voor elk kolonisten gezin eene woning naar het gegeven model. Zal de nederzetting op kleigronden, die ingepolderd zijn, of moeten worden, plaats hebben, is het noodig, dat de vloer ten minste twee voeten boven den grond worde aangebragt. In de woning behoort aanwezig te zijn het allernoodzakelijkste ameublement, bestaande in: eene slaapkribbe, voor twee personen, eene tafel en eenige banken, alsmede eene provisie kast. Ook zal het een zeer nuttige maatregel zijn, wanneer het terrein waarop de woning geplaatst is, alsmede de woning zelve, eenigen tijd voor de aankomst der kolonisten kan worden in gereedheid gebragt, teneinde de voor nieuwelingen schadelijke en onaangename uitdamping van versch ontbloot gronden in de onmiddelijke nabijheid der woning, te doen ophouden en de woningen zelve te bevrijden van een lastig soort insecten, dat zich doorgaans in nieuwe gebouwen van deze soort zoo welig wil ontwikkelen en den nieuw komeling uiterst lastige en zelfs gevaarlijke gezwellen en wonden aan beenen en voeten bezorgt. — Bij de aankomst dient naauwkeurig te worden acht gegeven op den gezondheids toestand der nieuw aangekomenen om, zoo door toediening van geneesmiddelen, als door passende voeding, de kiemen tot ziekten, die in den regel op de zeereis worden opgedaan, en door het ongewone klimaat bevorderd, zoo spoedig mogelijk weg te nemen. Het voornaamste en zekerste middel hiertoe is, dat de kolonist zich zoo spoedig mogelijk aan de inlandsche leefwijze en inlandsche kost gewenne en onmiddelijk na zijne aankomst beginne zijnen grond te bearbeiden en dit bij matig dagwerk, geëvenredigd aan den invloed van het warme klimaat op zijn ligchaam, volhoude. Met de aanschaffing van vee dient gewacht te worden, tot dat de kolonist door eenigen tijd verblijf, aan land en klimaat gewoon geworden en om zoo te spreken huishoudelijk geëtablisseerd is.

Hier doet zich als van zelve de vraag voor: „Moet de kolonist, na zijne vestiging, onmiddelijk op zich zelven staan en als ware het, den kolonialen landbouw, die, zij moge voor verbetering vatbaar zijn, toch hare natuurlijke eigendommelijkheden heeft, als van zelve aanleeren?

Kolonisten, die zich, met het oog op den kleinen landbouw en veeteelt in de nabijheid der gezetene Europesche boeren nederzetten, zullen van de kennis en ervaring, door deze opgedaan, genoegzaam partij trekken en dit zelfs tot op aanmerkelijken afstand van *Paramaribo* toe, zoo slechts de communicatie over land kan blijven plaats grijpen. Bij afzonderlijke nederzettingen echter wordt dit nog al een punt van bezwaar. Zonder eenige inlichting nopens de kennis der te verbouwene gewassen, derzelver aard en algemeene regelen van aanplantingen, tijd en kenmerken van rijpwording, enz., alsmede de wijze van gebruik en bereiding der inlandsche voedingsmiddelen, zal de nieuw aangekomene kolonist in vele opzigten verlegen staan, — zich uit onwetendheid teleurstelling op teleurstelling op den hals halen en gevolgelijk, al zeer ligt aan den goeden uitslag zijner onderneming beginnen te twijfelen. Het is dus noodig, dat bij elke nederzetting, of bij twee, of meer kleine nederzettingen, iemand geplaatst zij, die den kolonisten in deze ten voorganger en leidsman diene. Zulk een persoon behoort echter in dit opzigt ook niets meer, dan voorganger en leidsman te zijn; zijne voorschriften mogen geene meesterachtige bevelen, maar moeten veel eer raadgevingen en mededeelingen zijn. Hoe eenvoudiger zijne leefwijze en manieren zijn, des te beter zal hij het vertrouwen en de achting, der aan zijne leiding toevertrouwde kolonisten, kunnen winnen en gevolgelijk des te beter invloed op hen kunnen uitoefenen. De beste en meest doeltreffende maatregelen in deze zoude zijn, dat een met deze leiding belast persoon, zelve in zijne nederzetting eene boerderij dreef en zoo hij hiertoe de bekwaamheden mogt bezitten, belast wierde met het burgerlijk administratief bestuur, met andere woorden, dat hij een eenvoudig boeren-burgemeester kon zijn.

De kolonisten, die op in werking zijnde plantaadjen zouden gevestigd worden, vinden daar van zelve de noodige inlichtingen en mededeelingen, doch ook ten aanzien van deze diene men in het oog te houden, dat zij vrije landbouwers zijnde en als pachters hunne zaak voor eigen rekening drijvende, ook als vrije zelfstandige personen willen en moeten behandeld worden. Dit geldt ook van dezulken, die als boeren knechten aan de plantaadje verhuurd zijn. Een goed boeren knecht is gewoon van zijnen meester te vernemen en zelfs met dezen te overleggen wat er behoort verrigt te worden. Is dit eenmaal bepaald, dan acht hij zich verantwoordelijk voor de rigtige uitvoering van de hem opgedragene taak; hij rekent zich niet van zijnen pligt gekweten te hebben, zoo zijn werk slechts in een bepaalden tijd is afgeloopen — hij rekent het zich tot eer en pligt zijns meesters belangen, met al zijn vermogen, te behartigen en dezen, door alles wat hem is toevertrouwd, met zorg en naar eisch te verrigten, de meest mogelijke voordeelen te verzekeren.

Men gelieve deze wenken nopens de, tegenover kolonisten aantenemene houding; niet als eene overbodige meesterachtige teregtwijzing voor planters of bestuurders van plantaadjen optenemen. Mijns bedunkens zijn zij, bij het vermelden van voorzorgmaatregelen, niets minder dan overtollig. Immers zal niemand willen tegenspreken, dat de onderlinge verhouding tusschen het beheerend personeel der plantaadje, wel eenigzins betrekkelijk, maar tusschen dit en het arbeidend personeel, volstrekt absoluut is. Afgemeten bevel en letterlijke gehoorzaamheid, is hier het eerste en laatste wetsartikel. Het zoude dus aan het besturend personeel van plantaadjen volstrekt niet kwalijk zijn te nemen, wanneer zij meenden dezen regel, ook op aan hunne leiding toevertrouwde Europesche boeren te kunnen en te moeten toepassen. Tegenover de zelfstandigheid, die den Europeschen boer natuurlijk eigen en voor zijne ontwikkeling noodzakelijk is zoude dit tot onaangename en schadelijke botsingen aanleiding geven. Daarom heb ik gemeend deze wenken hier te moeten inlasschen.

Ten aanzien van te doene aanplantingen voor de aankomst van kolonisten, is boven reeds genoegd. Alleen nog eene kleine aanmerking nopens den geschiktsten tijd, om kolonisten te ontvangen.

Men weet dat de groote drooge tijd en zijne overgangs tijdperken, of kenteringen van dit saisoen en de regensaisoenen, ten gevolge der zware hitte en plotselinge afwisselingen van het weder, de ongezondste maanden van het jaar uitmaken; immers, de meeste ziekten en sterfgevallen opleveren. Heeft nu het klimaat in dit saisoen zulk eenen merkbaren invloed op inboorlingen en oud kolonisten, hoeveel te sterker moet die niet zijn op nieuw komelingen, nog geheel aan dien invloed ongewoon. Het is dan ook niet buiten aanmerking gebleven, dat de tijd van aankomst der kolonisten te *Groningen* in **1845**, namelijk het einde der maand Junij en de maand Julij, krachtig heeft medegewerkt tot de verschrikkelijke gebeurtenissen, die aldaar gedurende den droogentijd van dat jaar hebben plaats gegrepen. Men behoort dus den tijd van ontvangst van kolonisten in de kolonie te stellen gedurende het winter halfjaar, dat is: van ongeveer medio November tot medio Mei, ten einde de nieuwaangekomenen eenigermate aan het klimaat gewoon worden, eer het ongezonde saisoen zich instelt en zij tevens reeds het eerste jaar in mogen zijn, van den, voor hunnen ontginnings arbeid zoo gunstigen droogentijd, partij te trekken.

2 Voorwaarden van engagement en deswegens te sluitene overeenkomsten.

Volgens hetgeen boven, sub. A, nopens de keuze van personeel is aangemerkt, zullen zij, die zich als kolonisten voor *Suriname* engageren lieden zijn zonder eenig vermogen en dus buitenstaat zelve de onkosten, aan overtogt en vestiging verbonden, te bestrijden. De hiertoe benoodigde gelden moeten hun derhalve worden verstrekt, of voor hen worden betaald. Vroeger heb ik aangemerkt, dat deze kapitalen niet mogen worden gedood, door den kolonisten alles, wat voor hen wordt ten koste gelegd, onvoorwaardelijk te schenken. Zulk een maatregel zou in de eerste plaats de zaak onuitvoerlijk maken, aangezien alsdan de geheele onderneming ten koste van 's Rijksschatkist zoude vallen, — iets, waaraan, na het gebeurde te *Groningen* a° 45, niet meer te denken valt, zoo als ik later nader zal aantoonen. In de tweede plaats zoude zulk een maatregel niet gunstig werken op de ontwikkeling van moed en zelfstandigheid bij de kolonisten zelve. Wat men gemakkelijk verkrijgt, heeft weinig waarde. Wat daarentegen door eigen vlijt en spaarzaamheid verkregen is, of moet worden, is, hoe gering dan ook, in specifieke waarde een grooten schat. Bovendien werkt de bewustheid, van voor publieke rekening te zijn gevestigd, bij velen zeer ligt eene verkeerde opvatting van de betrekking tot het Gouvernement, eene opvatting, die bij teleurstellingen, of tegenspoeden, de energie geheel verlamt. Men geraakt namelijk alzeerligt tot de meening, dat het Gouvernement, om zekere inzigten, kolonisten geëngageerd en gevestigd heeft, en dienvolgens gehouden zoude zijn, die kolonisten, tegen eventuelle teleurstellingen, of tegenspoeden te vrijwaren en schadeloos te stellen. Dat zulke meeningen op den zoo noodigen moed en volhardingsgeest der kolonisten, van den allerschadelijksten invloed moet zijn, zal wel geen nader betoog vreeischen.

(*Wordt vervolgd.*)

J. RIJSDIJK

De Kolonie SURINAME,

hare verwaarloozing, de verschijnselen van haren ondergang en de middelen, die ter harer redding nog kunnen aangewend worden.

DOOR

W. E. H. WINKELS.

III.

„Nu zal ik U de tweede reden mede deelen, waarom de *geest onzer Surinaamsche slaven zoo goed is.*"

„Bij eene redelijke behandeling toont de *slaaf*, eene voorbeeldelooze gehechtheid aan zijn *meester.*"

„De Meester die eenigzins redelijk is verwerpt alhier datgene, wat wij zoo menigwerf in de geschiedenis van staten waar slaven waren, zagen, — ik zeg alhier blinkt die gehechtheid als een goede karaktertrek, in den *negerslaaf* bijzonder door."

„Voor ik echter dit punt nader toelicht, maak ik vooral *Nederland* opmerkzaam niet tegenstaande de kans, van

nogmaals door den Eerwaarden Heer Dominé DE R..... te worden gecorrigeerd."

„Dat de slaaf, in den zin zoo als *Europa* zich een *slaaf* voorstelt, alhier veel minder een *slaaf* dan een familie-lid is."

„De slaaf dan, die niet geheel van karakter ontaard is, heeft niet alleen gehechtheid voor zijn meester, maar draagt die gehechtheid op de kinderen, kleinkinderen en het geheel familie geslacht over."

Een groot aantal bewijzen zijn hier voor, in de kolonie te vinden. — Even zoo is er een groot aantal slaven, die voor hunne Meesters volhardend arbeiden, die groote bronnen van voordeelen voor *hen* openden, — die hun fortuin opbouwden en vestigden. (*) zoo belangrijk, dat waren de bijzonderheden daaromtrent, in alle *nuances* ontleed en in *Europa* bekend, zij verbazing zouden wekken."

„De slaaf kent *zeer* goed de belangrijke winsten, waarvan hij *zoo* weinig trekt en die hij voor zijn meester afwerpt, doch hij is aan zijn *meester* gehecht en zonder morren, arbeidt hij."

„Maar werkt de slaaf ook met meerder lust en zelfs met eene zekere vooringenomenheid, op het *eigendom* en onder het oog van zijn *meester*, en kan deze, indien hij slechts een weinig grondige menschenkennis bezit, die gehechtheid tot zijn belang voordeelig doen werken; de slaaf werkt met *tegenzin*, en morrend onder een *administrateur*, en wanneer hij van zijn *plantaadje* of *geboortegrond*, op een anderen staat is overgebragt.

Niet alleen dan ook, dat zoo vele plantaadjes onder *administratie* ten gronde gingen, (IK ZAL DEZELVE LATER OPNOEMEN), die later weder aan eigenaars in de Kolonie verkocht, schatten afwerpen, — maar door het ligtzinnig overbrengen van slavenmagten naar andere plantaadjes, werd er maar al te dikwerf met menschenlevens gespeeld, waarvan de gevolgen en de gebeurtenissen gruwelijk waren."

„Dit bedroevend verschijnsel is in den tegenwoordigen tijd, zoo in het *voordeel* van *eigenaars*, als in het *nadeel* van *administratien*, even duidelijk zoo niet duidelijker te zien, hetgeen ik later in zijne bijzonderheden zal toelichten, op dat Nederland een juiste kennis verkrijge van onzen rampzalige toestand, rampzalig geworden, omdat veel eigenaren in *Europa* wonen en door *administrateurs* alhier worden vertegenwoordigd."

„Onder EIGENAARS in de Kolonie wonende, kan dit gewest, een goudmijn voor de bezitters, voor Nederland en de Kolonisten zelven worden; biedt dit wereldplekje eene ruimte aan, voor meer dan 10,000,000 menschen, die gelegenheid zouden hebben, om niet alleen ruimschoots levensonderhoud te vinden, maar zelfs fortuin en groot fortuin te verwerven."

„Als arbeiders, werken de slaven stil, vreedzaam en zonder morren, onder het *werkelijk meesterschap*. (†) Maar of zij dat lang zullen blijven doen onder het *rampzalig* en *slecht* geordend administratie-stelsel, en bij de onvoorzigtige toelating van overbrenging der magten, van de eene plantaadje naar de andere; — daar vrees ik voor, ten minste bijna alle ernstige onaangenaamheden, die er onder deze klasse der bevolking, in de laatste twintig jaren ontstonden, sproten meestal daaruit voort.

„Bij eene EMANCIPATIE en eene goed geregelde IMMIGRATIE, zullen wij onder het meesterschap (binnen deze Kolonie), de dan vrij gewordene arbeiders, blijven behouden; maar onder de *administrative magt*, zullen zij, omdat zij geene gehechtheid kennen, noch aan den grond, noch aan den beheerder, niet willen staan en langzaam naar het woud terugkeeren."

„Ziet daar de tweede reden, namentlijk de gehechtheid aan den meester, waarom de geest der Surinaamsche slaven zoo goed is."

„Nogmaals Kolonisten, ontwaakt! leer de zaken om en in U kennen en leert zorgen, op dat de slag die komen *zal* en zeker komen *moet*, u niet onverwachts treffe."

(*) *Dat ik later met bewijzen en wel een groot aantal bewijzen, zal staven.*

(†) *Bestaan er al eenige onaangenaamheden, dan is het gewoonlijk opruijing van andere, gewoonlijk aan de stad wonende, en werd de tucht en orde bij de openbare magt gehandhaafd, zoo als die behoorde gehandhaafd te worden, dan zoude er minder belagchelijke processen komen en de orde beter zijn, nu heerscht er verwarring, en die verwarring berokkent groot nadeel, alles alweer ontstaande uit de gebrekkige taal, waarvan de Proucureur Generaal geen woord verstaat in die gedurende zijn hier zijn de duidelijkste blijken geeft, volstrekt niets wezentlijks van een plantaadje te kennen. — De mededeeling mijner reis, gedurende October en November d. j., zal dat onweerspreekelijk bewijzen.*

(*Wordt vervolgd.*)

MUZIEK KORPS VAN HET BATAILLON JAGERS
No. 27.
PROGRAMMA VOOR HEDEN MIDDAG.
Den 2 December 1860.

No 1. PARADE MARSCH, arrangée par STUTTERHEIM.
2. OUVERTURE. *Les Italiens en Alger*, par MEIJERBEER.
3. POLONAISE. *du Domino noir*, par AUBER.
4. POT-POURRI. *Beatrice di Tenda*, arrangé par G. BARTHE.
5. LA SENSITATIVE. *Valse*, arrangée par G. BARTHE.
6. GALOP, arrangé par WEIJERS.

SCHEEPSTIJDINGEN

BINNENGEKOMEN.

Den 26sten Nov., de Hamburger sloep *Pomona*, kapt. J. A. Chauvet, van Demerarij.

Den 27sten, de Nd. Am. brik *Frederick Wording*, kapt. C. Herrick, van Boston.

Den 28sten, de Nederl. schoener *Flijing Dutchman*, kapt. J. van Wilgen.

Den 29sten, de Eng. schoener *Exelcior*, kapt. Clonmell. — Beide van Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 24sten Nov., het schip *Triton*, kapt. A. P. Duinker, naar Amsterdam, lading: 301 vaten Suiker 435,570 pond, 26 balen schoone Katoen 8,685 pond, 7 balen Cacao 1000 pond, 9,995 pond Kwassiehout, 10 vaten Arrowroot 1,513 pond, 14 pies Ceder en 19 dito vierkant Hout en 1 kist Spijkers 176 pond.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Wilhelmina*, kapt. Klint, adres bij M. Degenhard.
Het schip *Juno*, kapt. Roszberger, adres bij Gebrs. van Praag. Sluit 6 December e. k.
Het schip *Josephina Bernhardina*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.
Het schip *Jennij*, kapt. de Lang, adres bij M. M. Curiel.
Het schip *Egmond*, kapt. Jansen; adres bij J. P. Haase Jr.
Het schip *Johan Cornelis*, kapt. Groenewoud, adres bij J. P. Haase Jr.
Het schip *Anna Maria Henriette*, kapt. Gollards. adres bij Gebrs. van Praag.
Het schip *Carolina*, kapt. Struijk, adres bij M. M. Curiel.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Nederl. schoener *Flijing Dutchman*: de Heer C. Beatts.

PUBLIEKE VEILINGEN

Ter Kastelenije van het Geregtshof.

Vrijdag, den 30 November 1860.

Het Erf aan het Molenpad, Tweede Buitenwijk No. 41a., met al de daaropstaande Gebouwen, alsmede het Molengebouw en den Molen, allen aangekomen hebbende B. Kruse. — *f* 1100. — J. Gomperts Jz.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 25sten tot en met den 29sten November zijn alhier ingeschreven als overleden:

Den 25sten, John Edward Sfed, 1 jaar en 4 maanden.
Idem, Julius Herman Evert Zwaag, 11 maanden en 2 weken.
Den 26sten, Jan Prins van Raatgever, 89 jaren.
Den 29sten, Kea van Krieger, 90 jaren.
Idem, Amelie Braij, dochter van Theodore Braij en van Johanna Catharina Frouin, 3 jaren en 2 maanden.
Den 30sten, Silo Eede, 50 jaren n. g.
Idem. Frederik Jacob Beekman, 14 maanden.

Als levenloos Geboren:

Den 30sten, *Het* levenloos kind van het Vrouwelijk gesl. van Elisabeth Broun, wed. van Barnwell.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij Gouvernements Resolutie van den 26n. November No 6. is aan den Heer L. T. Sevenoaks admissie verleend als Onderwijzer binnen deze kolonie.

Bij Koninklijk besluit van den 11 October dj. No. 129, zijn aan Godfried Benjamin Jan Karel Seiler verleend brieven van meerderjarig verklaring.

Post-Kantoor

De Mailpakketten zullen op Woensdag den 5n dezer, des middags ten 12 ure worden gesloten en verzonden per de stoomboot *Vice Admiraal Rijk*.

Aanzoek van Vrijgeving.

Den 30 November 1860

Van den slaaf Laurens, geboren in 1810, wiens moedersnaam onbekend is, bekend staande ten name van plant. Eendragt, divisie Saramacca.

Van het slavenkind Joseph Alexander, geboren in 1849, zoon van Mietje, toebehoorende voor den vrijdom aan J. van Emden.

Naar aanleiding der resolutie van Z. E. den Heer Gouverneur Generaal der Nederl. W. I. Bezittingen van den 19 Augustus 1836 No 930 | 816, worden Ouders en Voogden, die door onvermogen buiten staat zijn hunne kinderen of Pupillen ter school te zenden, en dezelve *gratis*, op eene der Stadsscholen wenschten geplaatst te zien, uitgenoodigd om zich, ter bekoming van de vereischte vergunning, schriftelijk aan te melden bij den Secretaris der Commissie van Onderwijs en daarbij over te leggen zoodanige bewijzen als waaruit hun onvermogen tot bekostiging van het Schoolonderwijs, genoegzaam kan blijken.

Namens de Commissie van Onderwijs,
Het Lid en Secretaris,
J. M. JN. EIJKEN SLUIJTERS.

Aanbesteding.

De Commissie van Onderwijs zal aan den minste inschrijvende aanbesteden:

De levering der voor de Armenscholen benoodigde *Boeken*, volgens specifique lijst en op voorwaarden welke voor de gegadigden ter lezing liggen ten huize van den ondergeteekende, alwaar de inschrijvings billetten zullen worden aangenomen tot Donderdag den 6den dezer maand, des voormid. ten *negen* ure.

Paramaribo, den 1 December 1860.
De Secretaris der Commissie voorn.
J. M. JN. EIJKEN SLUIJTERS.

Versche *Koepokstof*,

uit Nederland ontvangen, voorhanden bij de *Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt*.

ADVERTENTIEN.

De trekking der LOTERIJ ten behoeve der Armen van de *Nederl. Portug. Israël. Gemeente*, zal plaats vinden op WOENSDAG den 5den December e. k., des namiddags om *vier* uur, ten huize van den ondergeteekende.

Namens het Armbestuur van voornoemde Gemeente;
A. J. DA COSTA,
Lid en Secretaris.

PARNASSIJNS der *Nederduitsche Israëlitische Gemeente*, verwittigen de Ledematen derzelve Gemeente, dat het door het Kerkbestuur met de geassumeerde Notabele Leden vervaardigde

Cohier van Finta,

over het loopend Israëlitisch jaar Ao. M. 5621 van heden tot en met den 10 December e. k. ten huize van den ondergeteekende ter inzage is liggende van des voormiddags 10 ure tot des namiddags 1 ure

PARNASSIJNS voornoemd, noodigen degenen der Ledematen uit, welke zich over hunnen aanslag op het Cohier voorkomende, bezwaard mogten achten daarvan vóór den 17den December e. k. aan hen schriftelijke opgave te doen.

Paramaribo, den 27 November 1860.
De Secretaris en Ontvanger bij dezelve Gemeente.
J. B. MONK.

VENDU.

op WOENSDAG den 5den dezer, 's morgens *negen* ure, zal door den Vendumeester J. C. GOMPERTS, worden verkocht:

Extra fijn en ordinair Iersch en Bilefeld HEMDEN LINNEN, Linnen Katoen, Cambricks, fijn Jaconets, Wit en Grijs LINNEN, DRIL, Wit Gebloemd en Gekleurd Neteldoek, Zwart, Wit en Gekleurd ORLEANS, Gekleurd BROEKENSTOF, fraaij Dames en Meisjes Opgemaakte HOEDEN, 3/4 d. Vrouwen Kousen en Mans Sokken, Linnen Zakdoekjes, fijn Schots Batist en Lawn, PORSELEINEN BORDEN en SERVIESEN, etc. etc.

De GOEDEREN zijn op Dingsdag en op en verkoopdag te bezigtigen. [15421]

Overheerlijke *Aardappelen* *verkrijgbaar* bij

(15422) *E. Emanuels.*

KUNST- BOEK- & PAPIER-HANDEL.

De *HH. INTEEKENAREN* op den

W. I. ALMANAK VOOR 1861,

worden verwittigd dat dezelve ter perse ligt en in de loop der maand Januarij e. k. aan hun verzonden wordt.

De *eerste aflevering* van het plaatwerk

GEZIGTEN UIT NEERLANDS WEST-INDIEN,

DOOR

G. W. C. VOORDUIN,

wordt alhier met het schip *de Jonge Eduard*, Kapt. S. SIKKENS verwacht en zal bij aankomst den HH. INTEEKENAREN worden toegezonden, de volgende afleveringen zullen met den meesten spoed worden op steen gebragt en uitgegeven.

Bij dezelfde gelegenheid verwacht de ondergeteekende als *agent* van de Kunsthandelaren

FRANÇOIS BUFFA ET FILS,

EENE FRAAIJE COLLECTIE PLAATWERKEN.

terwijl er tevens bij hem, voor dat Huis bestellingen worden aangenomen op SCHILDERIJEN en PLAATWERKEN *met* en *zonder* lijsten.

De buitengewone deelneming in *Nederland* betoond in de uitgave der PUBLICATIEN en andere VERORDENINGEN, betrekkelijk de Kolonie *Suriname*, Anterieur 1816, stelt de ondergeteekende in staat de uitgave geregeld en met spoed te vervolgen, de afleveringen, zullen dus zoo veel mogelijk met elke scheepsgelegenheid volgen en den HH: INTEEKENAREN alhier, worden toegezonden.

Er staat nog gelegenheid ter inteekening op een klein getal Exemplaren open.

Verwacht met de schepen *Marijtje Honigh*, *Willem Frederik* en *Cuba*, een groot hoeveelheid HOLLANDSCHE, FRANSCHE en ENGELSCHE BOEKWERKEN van smaak, waarvan bij ontvangst het 14e. SUPPLEMENT DER NIEUWE CATALOGUS zal worden ter perse gelegd.

Verder ruim voorzien van *Kantoor-*, *Boek-* en *Schrijfbehoeften*.

(15377) **W. E. H. WINKELS.**

Allerlaatste Vendu in dit Jaar !!

Op DINGSDAG e. k. ten huize van A. SALOMONS, van:

Provisien, Stukgoederen, een partijtje *Hoepels*, W. P. Planken, Schoenen, enz.

[15378]

[ ] De Vendumeester A. SALOMONS, zal over *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, verkoopen:

Het ERF, gelegen aan de *Steenbakkers Gracht*, La. C No. 155 aankomende W. P. AUSTIN, bekend onder den naam van *LOKSIEBOOM*.

Paramaribo, den 2 *December* 1860.

Societeit: *DE VREDE*

ALGEMEENE VERGADERING op Zaturdag den 8sten dezer, des avonds ten 7½ ure precies.

Huishoudelijke werkzaamheden en *Ballotage*.

Paramaribo, den 1 *December* 1860.

De Societeithouder,
P. A. BRUGGEMANN.

[ ]

J. ALETRINO

heeft onder meerdere GOEDEREN ontvangen:

Smaakvolle *Dames HOEDEN*, Flambards, Talma's, enz., enz

En een keurig assortiment VOORWERPEN voor *CADEAUX* in Goud, Zilver, Glas, Porcelein en Lakwerk.

Paramaribo, den 1 *December* 1860.

[ ]

Extra Witte Rijst, bij D. Baëza.

[ ]

RIJST.

Ontvangen per de schoener *Ellen*, van *Demerarij*:

Eene partij extra Yellow Calcutta *RIJST*,

Voorradig:

Supérieure *WITTE RIJST*,

bij

J. V. BOUGUENON.

(15379)

H. L. DAVIS

te ***Demerarij***,

heeft de eer bij deze de algemeene aandacht te vestigen op eene door hem te houden

Monster - Uitloting,

van een honderd kostbare prijzen. onder twintig duizend deelnemers:

De winner van den EERSTEN PRIJS, bestaande uit een stel solied ZILVER ter waarde van

Duizend Dollars,

kan des verkiezende daarvoor *Kontanten* ontvangen tegen een disconto van 20 per Cent.

De winnende nummers worden onmiddellijk na de trekking in de Nieuwsbladen bekend gemaakt.

Voor alle inlichtingen gelieve men zich te vervoegen te *Paramaribo*, bij den Heer D. BAËZA; bij wien AANDEELEN verkrijgbaar zijn à **60 Cts.**

( )

A. C. BOSMANS,

verkoopt voor Contant

Extra ½ tobbe ZALM voor *f* 7 50, } goed
dito dito MACKREEL *f* 7 00. } goed

Paramaribo, den 27 *November* 1860.

[ ]

Ontvangen

per de *Exelcior* van *Demerarij*:

Extra

Ohio Blom

en

Witte O. I. RIJST.

verkrijgbaar bij

Gebrs. Soesman.

( )

HOLLOWAY'S PILLEN

Gebrek aan Spijsvertering, Ongesteldheid der maag en lever, Zwakte. — Dit is de trapswijze overgang eener ongesteldheid welke door verscheidene Engelschen in West Indië, ondervonden wordt, na een kort verblijf aldaar. Indien zij dadelijk hunne toevlugt genomen hadden tot deze pillen konden ze in Indië gebleven zijn en behoefden ze geen verlof aan te vragen om huiswaarts te keeren voor de herstelling hunner gezondheid. Hoe bovenmate ook deze ziekelijke personen verzwakt zijn, eenige weinige dosis van Hollowaij's Pillen verbeteren de spijsvertering en herstellen de maag en lever. Deze wonderbare Pillen hergeven aan elk ligchaamsgestel dat door een verblijf in de verzengde luchtstreek uitgeput is, deszelfs veerkracht, en in Java hebben de uitwerkselen derzelve algemeene bewondering verwekt. In alle ongesteldheden is het voor jong en oud raadzaam, onmiddelijk toevlugt te nemen tot deze veilige en zekere bloed reinigers.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1. *f* 3 en *f* 5.

(15380)

Gedrukt bij A. L. G. de Randamie.